

การศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม

จิรภัทร	รวีภัทรกุล
ชลดา	เมฆกิจ
สันทัต	พรประเสริฐมานิต
อัญญารัตน์	ดิศตาพร
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	

งานวิจัยเป็นการศึกษา ความแตกต่างระหว่างเพศและระดับการศึกษา ในการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม (Perceived social support) โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และนักศึกษาปริญญาตรีจำนวน 120 คน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way ANOVA) พบว่าเพศหญิงมีการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่า และเพศชายรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนต่างเพศมากกว่า นอกจากนี้ พบว่ากลุ่มตัวอย่างระดับมหาวิทยาลัยรับรู้การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม และแหล่งจากคู่รักมากกว่าในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

มีงานวิจัยจำนวนมากที่พบว่า การสนับสนุนจากสังคม (Social support) ส่งผลทางบวกต่อสุขภาพ โดยมีผลให้คนไม่พึงพอใจในสุขภาพของตนน้อยลง มีอาการที่แสดงออกถึงความไม่ปรกติเล็กน้อย และถูกวินิจฉัยว่าเป็นความไม่ปรกติต่างๆ น้อยลง และยังพบว่า การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม (Perceived social support) สามารถทำนายผลทางบวกเหล่านี้ได้ดีกว่าการสนับสนุนจากสังคม

การรับรู้การสนับสนุนจากสังคม เป็นการที่บุคคลหนึ่ง รับรู้ว่าสังคมภายนอกไม่ว่าจะเป็นเพื่อน พ่อแม่ ครอบครัวยุติธรรม ผู้บังคับบัญชา ครู และอื่นๆ ได้ให้การสนับสนุนตนมากน้อยเพียงใด ซึ่งตัวแปรนี้ น่าจะเกี่ยวข้องกับ ความแตกต่างระหว่างเพศอย่างชัดเจน กล่าวคือ พฤติกรรมการแสดงออกระหว่างเพศที่ต่างกัน อาจเนื่องมาจากการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมที่ต่างกัน หรือพฤติกรรมเหล่านี้ อาจก่อให้เกิดการสนับสนุนจากสังคมที่ต่างกันก็ได้

Cheng & Chang (2004) ได้เก็บข้อมูลในกลุ่มวัยรุ่นในฮ่องกง ตั้งแต่ชั้น ม.1 - 6 จำนวน 2,105 คน โดยใช้แบบวัดการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมหลายมิติ (Multidimensional Scale of Perceived Social Support: MSPSS) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยเครื่องมือนี้ จะประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 12 ข้อ ตามแหล่งที่มาของการสนับสนุนทางสังคม คือ การสนับสนุนจากครอบครัว การสนับสนุนจากเพื่อน และ การสนับสนุนจากบุคคลที่สำคัญอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนจากบุคคลที่สำคัญอื่นๆ สามารถอธิบายได้ด้วยการสนับสนุนจากครอบครัว และการสนับสนุนจากเพื่อนรวมกัน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าครอบครัวและเพื่อนเป็นแหล่งที่มาของการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมได้ดีที่สุด และพบว่าเด็กหญิงรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากหญิงจะมีความสนิทสนมต่อเพื่อนในเพศเดียวกันมากกว่าเพศชาย และเด็กหญิงรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวน้อยกว่าเด็กชาย อาจเป็นเพราะว่าเนื่องจากเด็กหญิงคาดหวังความสัมพันธ์ในครอบครัวมากกว่าชาย จึงทำให้เกิดกลับข้อใจต่อพ่อแม่ได้มากกว่าชาย และเมื่อเด็กทั้งชายหญิงโตขึ้น จะรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวน้อยกว่าวัยเด็ก ซึ่งน่าจะมาจากเมื่อเด็กวัยรุ่นโตขึ้น จะมีความสนใจต่อเพื่อนมากขึ้น ต้องการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนผ่านเพื่อนของตน พุดคุยเรื่องเพศได้ในหมู่เพื่อน อยากเป็นอิสระจากพ่อแม่ และมีปัญหาขัดแย้งกับพ่อแม่มากขึ้น นอกจากนี้

บันทึกจากผู้เขียน

รายงานฉบับนี้ถูกเขียนขึ้นเมื่อ กุมภาพันธ์ 2005 ประกอบรายวิชา ความแตกต่างระหว่างเพศ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ติดต่อผู้เขียน: Sunthud Pornprasertmanit, Email: psunthud@gmail.com

เด็กหญิงวัย ม.ปลาย จะรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนมากที่สุด และเด็กชายวัย ม.ต้น จะรับรู้การสนับสนุนจากครอบครัวมากที่สุด

Matud et al. (2003) ได้เก็บกลุ่มตัวอย่างในสเปนจำนวน 3,105 คน ซึ่งมีอายุตั้งแต่ 18 - 65 ปี โดยร้อยละ 60 เป็นหญิง โดยนำแบบวัดการสนับสนุนทางสังคม (Social support scale) แล้วนำกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเพศ ไปวิเคราะห์องค์ประกอบของแบบวัด พบว่าเพศหญิงจะประกอบด้วยองค์ประกอบเดียว คือการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมในภาพรวม (Global perceived social support) ขณะที่เพศชายวิเคราะห์ได้เป็น 2 องค์ประกอบ คือ 1) การสนับสนุนทางอารมณ์ (Emotional support) เช่น การเห็นอกเห็นใจ, การเอาใจใส่, การทำให้มั่นใจว่าตนมีค่า และ 2) การสนับสนุนด้านกายภาพ (Instrumental support) เช่น การช่วยเหลือด้านการเงิน ด้านแรงงาน แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างของการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมที่แตกต่างกันในหญิงและชาย ความแตกต่างเหล่านี้จะหายไปถ้าควบคุมตัวแปรการเป็นสมาชิกในบทบาททางสังคม (Social role membership) ซึ่งผู้วิจัยได้อภิปรายผลไว้ว่าอาจเกิดจากการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) ที่ทำให้หญิงและชายมีบทบาททางสังคมและมีอาชีพการงานที่ต่างกัน ทำให้มองการสนับสนุนทางสังคมแตกต่างกันด้วย

Danette และคณะ(2002) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและการซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคมะเร็ง ที่อายุและเพศแตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่าง ผู้ป่วยนอกที่เป็นโรคมะเร็งจำนวน 342 คนที่รายงานอาการซึมเศร้า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคม ความพึงพอใจในระบบครอบครัว และเครือข่ายการสนับสนุนทางสังคมของเขา ผลการวิจัย ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศหรืออายุในความสัมพันธ์ของตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมต่ออาการซึมเศร้า แม้ว่าจะไม่มีความสำคัญอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ก็มีความสนใจที่มีความแตกต่างในเรื่องการมีเครือข่ายการสนับสนุนสังคมที่มีขนาดใหญ่มีความสัมพันธ์กับอาการซึมเศร้าที่ไม่มีอาการสาหัสของผู้ป่วยหญิง และผู้ป่วยที่มีอายุน้อย แต่ไม่มีผลกับผู้ป่วยชายและผู้ป่วยที่มีอายุมาก โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ที่รับรู้ว่าการสนับสนุน และมีความพอใจกับระบบครอบครัวรวมจะมีความสัมพันธ์กับอาการซึมเศร้าที่ไม่รุนแรง การค้นพบของการศึกษานี้เสนอว่าการแทรกแซงเพื่อที่จะบรรเทาอาการซึมเศร้าของผู้ป่วยมะเร็งสามารถออกแบบลักษณะพิเศษทางประชากร เช่นอายุและเพศซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

Janine J. Fernandes (1998) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมและการปรับตัวของนักเรียนนานาชาติชาวเอเชียในมหาวิทยาลัยวิกตอเรียโดยใช้เพศเป็นตัวชี้วัด ผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นเพศหญิง 37 คน และชาย 33 คนซึ่งได้รับการวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม, ทิศทางการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมส่วนบุคคล และการปรับตัวในมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ ยังได้ทำการสัมภาษณ์ชาย 6คน และหญิง 5 คนซึ่งเป็นชาวเอเชียเชื้อสายต่างๆ ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า เพศหญิงมีการรับรู้การสนับสนุนจากบุคคลที่ไว้วางใจ และการปรับตัวทางวิชาการมากกว่าชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างไรก็ตามเพศไม่ใช่ตัวทำนายที่มีนัยสำคัญในการทำนายผลการปรับตัวในมหาวิทยาลัยตัวด้านอื่นๆ โดยพบว่าการรับรู้ถึงเครือข่ายการสนับสนุนในทางบวก (positive network orientation) เป็นตัวทำนายหลักในการประสบความสำเร็จในการปรับตัวในมหาวิทยาลัย เหตุที่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในเรื่องการปรับตัวผู้วิจัยได้เสนอว่าอาจเป็นผลมาจากการที่เพศการที่เพศหญิงมีลักษณะAndrogynous และ Instrumentality สูง หรืออาจเกี่ยวกับข้อจำกัดของทฤษฎี role constraint(บทบาทของข้อจำกัด) ซึ่งให้ข้อเสนอว่า “เมื่อต้นเหตุของความตึงเครียดนั้นคงที่ ความแตกต่างระหว่างเพศในการจัดการกับปัญหาที่จะหายไป” (Rosario, Shinn, Morch, & Huckabee,1988)

Arlal. Day and Holly A. Livingstone ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในการรับรู้ความเครียดและการใช้การสนับสนุนทางสังคมให้เป็นประโยชน์ในนักศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาจิตวิทยาในระดับปริญญาตรี

จำนวน 186 คน เพศชาย 72 คน เพศหญิง 114 คน จาก Maritime University อายุ 17 – 52 ปี ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เหตุการณ์ที่มีความเครียดนั้นมีการเปลี่ยนแปลงไปตามหน้าที่ของแต่ละเพศ โดยเพศหญิงมีการระบุเหตุการณ์ที่มีความเครียดในโรงเรียน เพื่อนและงานมากกว่าผู้ชาย นอกจากนี้เพศหญิงรายงานว่าได้รับการสนับสนุนจากเพื่อนและครอบครัวมากกว่าผู้ชาย และเพศหญิงรายงานว่าพวกเขาใช้การสนับสนุนทางอารมณ์มากกว่าผู้ชาย ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้อาจเป็นผลมาจากการขัดเหลาทงสังคม และวัฒนธรรมในเรื่องบทบาททางเพศของหญิงและชายที่แตกต่างกัน Stoke and Wilson (1984) เสนอว่า เนื่องจากผู้ชายมีวัฒนธรรมที่จะเป็นอิสระ ดังนั้นพวกเขาจะหลีกเลี่ยงการใช้แหล่งสนับสนุนทางสังคม ในทางกลับกันผู้หญิงมีวัฒนธรรมเกี่ยวกับการพึ่งพาและการแสดงออกทางอารมณ์อาจทำให้การใช้แหล่งสนับสนุนทางสังคมได้ประโยชน์มากกว่าผู้ชาย

วิธีการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 120 คน เป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 61 คน ซึ่งแบ่งเป็นหญิง 32 คนและชาย 29 คน และเป็นนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 59 คน ซึ่งแบ่งเป็นหญิงจำนวน 30 คน และชายจำนวน 29 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) กลุ่มตัวอย่างมีอายุระหว่าง 15 – 23 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดัดแปลงมาจากแบบวัดการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมหลายมิติ (Multidimensional Scale of Perceived Social Support: MSPSS) ของ Zimet, Dahlem, Zimet, Farley (1998 อ้างถึง Cheng & Chan, 2004) เป็นมาตรวัดแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 = ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ถึง 5 = เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีจำนวน 12 ข้อ โดยแบ่งตามแหล่งของการสนับสนุน เป็น 4 ข้อจากครอบครัว 4 ข้อจากเพื่อน และ 4 ข้อจากบุคคลที่สำคัญ ผู้วิจัยได้ตัดข้อกระทงในด้านบุคคลที่สำคัญ (Significant others) ออกไปตามการวิจัยของ Cheng & Chan (2004) เนื่องจากไม่สามารถแยกองค์ประกอบออกจากเพื่อนหรือครอบครัวได้ และผู้วิจัยได้แบ่งองค์ประกอบด้านเพื่อนเป็นเพื่อนเพศเดียวกัน และเพื่อนต่างเพศขึ้น และเพิ่มแหล่งการสนับสนุนจากคู่รักขึ้นมาอีกด้านหนึ่ง รวมเป็น 4 ด้านของแหล่งสนับสนุน คือ จากครอบครัว เพื่อนเพศเดียวกัน เพื่อนต่างเพศ และคู่รัก ด้านละ 4 ข้อ รวมทั้งสิ้น 16 ข้อ โดยค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) ในแหล่งจากครอบครัวเท่ากับ .85 แหล่งจากเพื่อนเพศเดียวกันเท่ากับ .82 แหล่งจากเพื่อนต่างเพศเท่ากับ .82 และแหล่งจากคู่รักเท่ากับ .88 และรวมจากทุกแหล่งเป็นคะแนนรวมมีค่าเท่ากับ .84

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง (Two-way ANOVA) โดยตัวแปรตาม เป็นคะแนนรวมการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม และคะแนนในแต่ละแหล่งของการสนับสนุนทางสังคม ซึ่งมี ครอบครัว เพื่อนเพศเดียวกัน เพื่อนต่างเพศ และคู่รัก และตัวแปรต้นเป็น เพศ (หญิง หรือชาย) และการศึกษา (มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือมหาวิทยาลัย) โดยใช้การทดสอบความแปรปรวนของเลวิน (Levene's test) เพื่อที่จะทดสอบความแปรปรวนของประชากรแต่ละกลุ่ม (Homogeneity of variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ค่าสถิติพื้นฐาน จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน เป็นเพศชาย 58 คนและเพศหญิงจำนวน 62 คน เรียนอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน 61 คน และเรียนอยู่ในระดับมหาวิทยาลัยจำนวน 59 คน ส่วนค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนรวมการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม และคะแนนในแต่ละแหล่งของการสนับสนุนทางสังคม เป็นดังตารางที่ 1

จากค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนการรับรู้ทางสังคม จะพบว่า การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมรวม จะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.75 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 7.72 โดยค่าต่ำสุดจะเท่ากับ 32 (ค่าที่เป็นไปได้เท่ากับ 16) และค่าสูงสุดเท่ากับ 77 (ค่าที่เป็นไปได้เท่ากับ 80) โดยการกระจายจะเบ้ซ้าย และมีความโด่งสูงกว่าโค้งปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 1 ค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนรวมและคะแนนแต่ละองค์ประกอบของการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม

คะแนนการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	SD	ความเบ้		ความโด่ง	
					t	SD	t	SD
แหล่งจากครอบครัว	6	20	16.80	2.86	-0.95	0.22	0.88	0.44
แหล่งจากเพื่อนเพศเดียวกัน	8	20	17.18	2.41	-0.74	0.22	0.84	0.44
แหล่งจากเพื่อนต่างเพศ	5	20	15.02	2.99	-0.68	0.22	0.49	0.44
แหล่งจากคู่อรัก	4	20	14.74	3.32	-1.23	0.22	2.02	0.44
คะแนนรวม	32	77	63.75	7.72	-0.80	0.22	1.39	0.44

ส่วนคะแนนการรับรู้ทางสังคมจากแหล่งต่างๆ พบว่าจาก 4 แหล่งจะมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 14.74 ถึง 17.18 โดยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมีค่าตั้งแต่ 2.41 ถึง 3.32 โดยการกระจายของข้อมูลทั้ง 4 แหล่ง จะเบ้ไปทางซ้ายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนความโด่ง แหล่งจากครอบครัว และแหล่งจากคู่อรัก จะมีความโด่งสูงกว่าโค้งปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนแหล่งจากเพื่อนทั้งเพศเดียวกันและต่างเพศ จะความโด่งเทียบเท่าโค้งปกติ

การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มในคะแนนการรับรู้การสนับสนุนจากแหล่งต่างๆ และคะแนนรวมของการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม ได้ดังตารางที่ 2

แหล่งจากครอบครัว ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเพศ และระดับการศึกษา ในเรื่องคะแนนการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม ทั้งในผลหลัก (Main effect) และผลปฏิสัมพันธ์ (Interaction effect)

แหล่งจากเพื่อนเพศเดียวกัน พบว่าเพศหญิงและเพศชายมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระดับ .01 ในเรื่องการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม โดยพบว่าเพศหญิงจะรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าเพศชาย แต่ไม่พบว่าระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จะส่งผลให้มีคะแนนการรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนเพศเดียวกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และไม่พบผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองที่ส่งผลต่อคะแนนจากแหล่งนี้อีกด้วย

แหล่งจากเพื่อนต่างเพศ พบว่าเพศชายจะรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนเพศตรงกันข้ามมากกว่าเพศหญิงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนระดับการศึกษาไม่ส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนจากเพื่อนเพศตรงข้ามอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองที่ส่งผลต่อคะแนนจากแหล่งนี้ อย่างมีนัยสำคัญอีกด้วย

แหล่งจากคู่อรัก ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างเพศ ในคะแนนการรับรู้การสนับสนุนจากคู่อรัก อย่างไรก็ตาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมหาวิทยาลัย จะมีคะแนนการรับรู้การสนับสนุนจากคู่อรัก มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองที่ส่งผลต่อคะแนนจากแหล่งนี้ อย่างมีนัยสำคัญ

ตารางที่ 2 การทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเพศ และกลุ่มการศึกษาในการรับรู้การสนับสนุนทางสังคม (* = $p < .05$; ** = $p < .01$)

	กลุ่ม	M	SD		SS	df	MS	F
แหล่งจากครอบครัว	ชาย - ม.ปลาย	16.66	2.61	เพศ	0.36	1	0.36	0.04
	ชาย - มหาวิทยาลัย	17.07	2.28	การศึกษา	8.15	1	8.15	0.98
	หญิง - ม.ปลาย	16.44	3.20	เพศ และการศึกษา	0.35	1	0.35	0.04
	หญิง - มหาวิทยาลัย	17.07	3.28	ค่าผิดพลาด	966.16	116	8.33	
	Levene's F = 1.47; df = 3, 116; sig = .23				ค่ารวม	975.20	119	
แหล่งจากเพื่อนเพศเดียวกัน	ชาย - ม.ปลาย	16.62	2.35	เพศ	38.59	1	38.59	6.92**
	ชาย - มหาวิทยาลัย	16.59	2.69	การศึกษา	4.27	1	4.27	0.77
	หญิง - ม.ปลาย	17.34	2.39	เพศ และการศึกษา	5.08	1	5.08	0.91
	หญิง - มหาวิทยาลัย	18.13	1.96	ค่าผิดพลาด	646.55	116	5.57	
	Levene's F = 0.44; df = 3, 116; sig = .73				ค่ารวม	693.97	119	
แหล่งจากเพื่อนต่างเพศ	ชาย - ม.ปลาย	15.61	2.01	เพศ	122.70	1	122.70	15.73**
	ชาย - มหาวิทยาลัย	16.54	2.60	การศึกษา	30.24	1	30.24	3.88
	หญิง - ม.ปลาย	13.51	3.36	เพศ และการศึกษา	0.16	1	0.16	0.02
	หญิง - มหาวิทยาลัย	14.59	2.99	ค่าผิดพลาด	904.91	116	7.80	
	Levene's F = 1.97; df = 3, 116; sig = .12				ค่ารวม	1060.37	119	
แหล่งจากคูรัก	ชาย - ม.ปลาย	14.93	2.96	เพศ	29.43	1	29.43	2.77
	ชาย - มหาวิทยาลัย	15.61	2.50	การศึกษา	42.56	1	42.56	4.01*
	หญิง - ม.ปลาย	13.43	3.91	เพศ และการศึกษา	7.64	1	7.64	0.72
	หญิง - มหาวิทยาลัย	15.13	3.41	ค่าผิดพลาด	1231.88	116	10.62	
	Levene's F = 2.52; df = 3, 116; sig = .06				ค่ารวม	1314.41	119	
คะแนนรวม	ชาย - ม.ปลาย	63.81	7.84	เพศ	118.64	1	118.64	2.07
	ชาย - มหาวิทยาลัย	65.81	6.21	การศึกษา	287.08	1	287.08	5.02*
	หญิง - ม.ปลาย	60.72	9.04	เพศ และการศึกษา	36.07	1	36.07	0.63
	หญิง - มหาวิทยาลัย	64.92	6.70	ค่าผิดพลาด	6637.99	116	57.22	
	Levene's F = 0.83; df = 3, 116; sig = .48				ค่ารวม	7095.07	119	

คะแนนรวม ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ในคะแนนรวมการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม อย่างไรก็ตาม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมหาวิทยาลัย จะมีคะแนนรวมการรับรู้การสนับสนุนจากสังคมมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่พบผลปฏิสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสองที่ส่งผลต่อคะแนนรวมอย่างมีนัยสำคัญ

การอภิปรายผล

การวิจัยนี้ เป็นงานวิจัยที่หาความแตกต่างระหว่างเพศ และระดับการศึกษา ในการรับรู้การสนับสนุนจากสังคม โดยกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน ได้ผลงานวิจัยดังต่อไปนี้

การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งครอบครัว ได้ผลว่าไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญจากในเพศ และระดับการศึกษา ในการรับรู้การสนับสนุนจากแหล่งครอบครัว ถึงแม้ว่าการรับรู้การสนับสนุนในกลุ่มประชากรฮ่องกง (Cheng & Chan, 2004) จะพบว่าเพศชายรับรู้การสนับสนุนกว่าเพศหญิง แต่อาจเนื่องด้วยความแตกต่างทางวัฒนธรรม และกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ซึ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการศึกษาดี และครอบครัวสนับสนุนการเรียนเป็นอย่างดี จึงทำให้ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศ และไม่พบความแตกต่างในระหว่างระดับการศึกษา อาจเป็นเนื่องจากวัฒนธรรมไทย ไม่ว่าจะอยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือระดับมหาวิทยาลัย ยังต้องร้องขอการสนับสนุนจากครอบครัวด้านการเงินอยู่ และการปฏิบัติตนของครอบครัวอาจไม่แตกต่างกัน ทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับมหาวิทยาลัย ในการสนับสนุนด้านต่างๆ

การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งเพื่อนเพศเดียวกัน ได้ผลว่าเพศหญิงรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าเพศชาย ซึ่งลักษณะของเพศหญิงจะสนิทในกลุ่ม จะรวมกันเป็นกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกันมากกว่าเพศชาย และเพศหญิงจะแบ่งปันความรู้สึกในกลุ่มเพื่อนเพศเดียวกัน มากกว่าเพศชาย ดังนั้นจึงมีความแตกต่างระหว่างเพศดังกล่าว ส่วนระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนเพศเดียวกัน อาจจะเป็นเพราะลักษณะการคบเพื่อนของระดับการศึกษาทั้งสอง ไม่แตกต่างกัน เช่น เพศชาย มีปัญหาจะไปปรึกษาเพศชายเท่าใดในมัธยม ก็จะปรึกษาเท่านั้นในระดับมหาวิทยาลัย

การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากแหล่งเพื่อนต่างเพศ ได้ผลว่าเพศชายรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนเพศตรงข้ามมากกว่าเพศหญิง เนื่องจากเพศหญิงมักมีแนวโน้มที่จะไม่ขอการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากเพื่อนเพศชาย แต่เป็นปกติที่เพศชายมีแนวโน้มของการสนับสนุนทางด้านอารมณ์จากเพื่อนเพศหญิง ดังนั้นจึงเกิดความแตกต่างระหว่างเพศในแหล่งเพื่อนต่างเพศ ส่วนระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนต่างเพศ อาจจะเป็นเพราะลักษณะการคบเพื่อนของระดับการศึกษาทั้งสอง ไม่แตกต่างกัน เช่น เพศชาย มีปัญหาไปปรึกษาเพศหญิงเท่าใดในมัธยมศึกษาตอนปลาย ก็จะปรึกษาเท่านั้นในระดับมหาวิทยาลัย

การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากคู่รัก ได้ผลว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญในการรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากคู่รัก อาจเนื่องจากระดับความสัมพันธ์ระดับคู่รัก ทำให้ต่างฝ่ายต้องสนับสนุนซึ่งกันและกัน ทำให้ต่างคนรับรู้การสนับสนุนจากคู่รักไม่ต่างกัน ส่วนระดับการศึกษา พบว่าในระดับมหาวิทยาลัยรับรู้การสนับสนุนทางสังคมจากคู่รักมากกว่าระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย อาจเป็นเพราะมหาวิทยาลัยจะมีโอกาสในการใกล้ชิดกันมากขึ้น ทำให้ประเมินว่าได้การสนับสนุนจากคู่รักมากกว่า

การรับรู้การสนับสนุนทางสังคมโดยรวม ได้ผลว่า ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศอย่างมีนัยสำคัญ อาจอธิบายได้ว่า ถึงแม้ว่าองค์ประกอบจากแหล่งการสนับสนุนทางสังคมต่างๆ แตกต่างกัน แต่ทว่า โดยรวมแล้ว ถ้าเพศใดต้องการการสนับสนุนทางสังคม ก็จะสามารถหาแหล่งการสนับสนุนได้ไม่แตกต่างกัน ส่วนระดับการศึกษานั้น พบว่าระดับมหาวิทยาลัยจะรับรู้การสนับสนุนทางสังคมโดยรวมมากกว่าระดับมัธยมศึกษา อาจเป็น

เพราะว่า ในมหาวิทยาลัยมีความต้องการการสนับสนุนจากสังคมมากกว่า จึงทำให้รับรู้การสนับสนุนทางสังคมมากกว่า และอาจเป็นเพราะว่าในวัยมัธยมศึกษาตอนปลาย จะมีลักษณะยึดตนเป็นศูนย์กลางมากกว่าวัยมหาวิทยาลัย จึงทำให้อธิบายการสนับสนุนจากสังคมน้อยกว่าระดับมหาวิทยาลัยด้วย

ข้อควรพิจารณาในการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยน้อย และไม่กระจายกลุ่มมากนัก จึงทำให้ถ้าทำซ้ำแล้ว อาจไม่ได้ผลตามงานวิจัยครั้งนี้ และในเรื่องการสนับสนุนทางสังคมจากผู้รัก ผู้วิจัยไม่ได้ถามว่ากลุ่มตัวอย่างมีผู้รักอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ จึงทำให้อาจเกิดข้อผิดพลาดในการวิจัยขึ้น

หนังสืออ้างอิง

- Cheng, S. T., & Chan, A. C. M. (2004). The multidimensional scale of perceived social support: dimensionality and age and gender differences in adolescents. *Personality and Individual Differences, 37*, 1359-1369.
- Day, A. L., & Livingstone, A. H. (2003). Gender differences in perceptions of stressors and utilization of social support among university students. *Canadian Journal of Behavioral Science, 35*, 73-83.
- Fernandes, J. J. (1998) Gender as a moderator of relationship between social support and adaptation among asian international students. *Connections '98*. Retrieved January 25, 2000 from <http://www.educ.uvic.ca/connections/Conn98/fernandes.html>
- Hann, D., Baker, F., Denniston, M., Gesme, D., Reding, D., Flynn, T., Kennedy, J., & Kieltyka, R. L. (2002). The influence of social support on depressive symptoms in cancer patients age and gender differences. *Journal of Psychosomatic Research, 52*, 279-283.
- Matud, M. P., Ibanez, I., Bethencourt, M. J., Marrero, R., & Carballeira, M. (2003). Structural gender differences in perceived social support. *Personality and Individual Differences, 35*, 1919-1929.